

REDACȚIA
Arad, Deák Ferencz-u. Nr. 20.

ABONAMENTUL
pentru Austro-Ungaria:
un an ..... 20 cor.
1/2 an ..... 10 cor.
1/4 an ..... 5 cor.
o lună ..... 2 cor.
4-ri de Duminică pe an 4 cor.
pentru România și străinătate pe an
40 franci.

Manuscrisurile nu se înapoiază.

TRIBUNA

ADMINISTRAȚIA
Arad, Deák Ferencz-u. Nr. 20.

INSERTIUNILE:
de un gir garmond: prima dată 14
banii; a doua oară 12 banii; a 3-a
oară 8 b. de fiecare publicație.

Atât abonamentele, cât și inserți-
unile sunt a se plăti înainte în Arad.

Telefon pentru oraș și comitat 322

Scrisori nerancate nu se primesc.

Scolile lui Berzeviczy.

Actualul ministru de instrucție publică trecut și el la nemurire. 141 școli de stat vor păstra pururea portretul nu ca pe al unui simplu ministru, ci cu toată evlavie și se cuvine unui — *fondator*. Ziarele maghiare îl și ridică în slava cerului pentru meritele serviciu ce a adus maghiarizării, căci la toamnă încolo «idela» se va propaga și cu succes, deoarece ea va avea cu 141 statuete mai multe și cu 303 apostoli mai mulți, — atâția învățători vor fi numiți adică nou înființatele școli de stat.

Ca să ne putem da seama de efectul care-l vor putea exercita asupra învățământului românesc în genere și în special asupra celui *românesc*, este necesar să aflăm mătoarele.

Din cele 141 școli 21 se vor înființa în comune unde n'au fost de loc școli; 14 vor înființa în comune *coloniste* (maghiare etc!).

N'avem nimic de obiectat în privința aceasta. Ministrul își îndeplinește astfel o datorie, umple o lacună, aplică lege existentă.

În 33 de locuri școlile de stat se vor înființa pe ruinele celor *confesionale*. Din păcate, confesiunile române nu vor fi atinse. Peste tot, respectivele confesiuni (maghiare) *de bunăvoie* și au dat școlile în grija statului.

Pentru maghiarizarea *Slovacilor* se vor înființa însă nu mai puțin de cât 29 școli: 7 în Zemplén ear 7 în Sáros, comitate cunoscute de Slovaci.

Pentru *Români* se înființează 1 la Pectea (Arad), 2 în comitatul Hunedoarei și 1 în comitatul Sibiuului (la Turnu Roșu).

Nu avem deci cauze de a ne alarma, ci puțin noi Români nu, de școlile de stat pe care le va avea înființate școlile lui Berzeviczy. Pentru-că acolo unde el și înființat printre Români asemenea școli, aproape este exclusă posibilitatea chiar a unei maghiarizări.

Nu-i vorba: dacă n'a făcut în mai multe locuri, e o dovadă numai de grija pe care o poartă autoritățile noastre școlare ca ministrul să nu găsească greșeli ori pretexte. Totuși e o dovadă și de minunatul spirit de jertfă a poporului nostru, care plătește bucuros, numai să-și poată sustine și păstra aceste așezăminte.

Dar, în fine, nici nu chestia asta ne preocupă pe noi. Este adică știut că statul, dacă ar vrea ministrul n'are atâția bani încât să ia asupra-și sarcina întregului învățământ. Nu va putea-o face asta nici școlile lui Berzeviczy. Tisza a declarat-o doar că are nevoie de o soluție și solicită pentru școlile confesionale să se găsească o soluție chiar să le ajute din bugetul statului, cum s'ar și conveni. Trecutul ne arată

însă că politica tuturor guvernelor a fost să ajute maghiarii arca prin școli întreținute de naționalități. Ear ancheta inspectorilor ținută sub presiunea lui Berzeviczy arată că și el tot politica asta o urmărește, așa că dacă factorii competenți nu vor grijă, ei se vor lăsa intimidăți, odată ne am putea pomeni cu școli cari numai cu numele sunt confesionale și naționale, încolo omnipotența ministerială este — lege!

Că ce e de făcut, din partea naționalităților, și de ce se tem șovinismul patentat, o spune «*Budapesti Hirlep*» dela 1 Maiu, care înregistrând articolul «Să stăm gata» apărut în «*Tribuna*» dela 10 Aprilie, scrie:

«Această singură expresie (titlul articolului) este o dovadă îndestulătoare, că politicianii naționaliști ultraștiți, când va veni la ordinea zilei proiectul ce pregătește ministrul de culte, vor să organizeze contra lui o agitație mai largă și mai violentă. Vor înfățișa acest proiect ca p'un *atac barbar și siluire asupra limbii și culturii naționalităților din patrie*. E probabil însă, că nu se vor mulțumi cu simplă agitare, ci de nu vor putea face alt-ceva — vor organiza acea rezistență pasivă, care *fără îndoială poate fi pedecă cea mai mare în desfășurarea cu succes a limbii maghiare*. Pe față școlile se vor supune, dar din inimă nu. De aceea, după-ce proiectul d'acum al guvernului va fi lege, nu numai guvernul, ci și societatea maghiară *să vegheze!*»

Chiar dacă nu i-ar fi venit minte deci nimăruia că *trebuie* ceva făcut și anume ce pentru apărarea culturii noastre naționale, șirele de mai sus ar trebui să ne fie un îndemn pentru a organiza nu — agitație, căci nici prelații români și corpurile noastre constituite în virtutea legilor n'au să agite, ci au să organizeze luptă de apărare. *Au pus jurământ episcopii noștri că vor apăra școala confesională*, și aceia dintre ei cari s'ar da îndărăt dela luptă, ar călca jurământ sacru și oprobiul tuturor Românilor ar cădea asupra lui. Asemenea prelat nu este însă, și nu va fi. Și cu cât presa maghiară va îndemna pe guvern să fie mai fără cruțare față de școlile naționalităților, cu atât presa română va îndemna mai tare ca Românimea întreaga să stea ca un zid în jurul prelaților, dela cari în aceste zile de grele încercări așteptăm cu toții fapte bărbătești, istorice.

Facă Berzeviczy școli și întocmească proiectele cât îi place. Să ne facem însă și noi datoria!

Privitor la prelații români *gr-catolici în fața luptelor ce-i așteaptă*, «*Gazeta*» dela 1 Maiu scrie următoarele:

«Și fiind-că deja pe terenul bisericesc s'a început mișcarea de protestare, este indicat

a avea în vedere că numai printr-o comună și unanimă procedură a ambelor noastre Metropoli în această cauză gravă și delicată, remonstrațiunile făcute la guvern vor putea avea greutatea cuvenită. De aceea reținem, ce am mai zis, că așteptăm ca Sinodul arhidiecezan ce se va întruni la Blaj peste vr'o 12 zile să inaugureze acțiunea de remonstrare și din partea diecezelor Metropoliilor române unite.

In fine așteți pași ai Arhiepiscopilor noștri e neapărat de lipsă să fie sprijiniți cu tărie de toți factorii, intelectuali, c'un cuvânt de întreg poporul nostru.»

Noi d'asemeni ni-am exprimat în numărul nostru dela 30 Aprilie aceleași păreri.

In afacerea rentei. Luând cunoștință din «*Tribuna*» despre afacerea gravă cu renta școlilor dela Brașov, presa din București, cum și era de așteptat, s'a alarmat. Avem însă regretul să înregistrăm că de parte de a-și da seama despre importanța conflictului, unele ziare o tratează ca pe o chestie de politică militantă. Merg până acolo încât acuză pe actualul guvern pentru o afacere rezolvată sub conservatori și încercată în urmă de efortii, despre care știe toată lumea că nu aveau încrederea d-lui Sturdza și că au esecat întreaga chestie, la 1898—99 mai ales pentru a lovi în guvernul național liberal presidiat de dl Sturdza. — efortii susținuți cu putere de doi mitropoliți cari ear nu erau amicii d-lui Sturdza (doar campania «*tradării*» (?) începuse cu scrisoarea Mitropolitului Miron Romanul!), dintre cari însă actualul Mitropolit a fost silit, în cele din urmă, să abandoneze compania Voinea-Vlaicu și Sterica tocmai pentru fapte cari între altele și mai presus de toate au provocat conflictul dintre guvern și mitropolie.

Așa însă cum unele ziare din București tratează chestia, departe de a ajuta cauzet, dar îi strică. Ce o să zică adică guvernul unguresc și presa maghiară când ved logica batjocorită în așa mod: pentru reaua administrație a lui Voinea (dușman al liberalilor) să fie acuzat șeful guvernului liberal. Ce să facă adică acum primul ministru Sturdza după-ce fostul prim-ministru Cautăcuzino a dat banii pe mâinile guvernului maghiar ear nu metropoliei cum voise guvernul Sturdza?

Noi de altfel nu vrem să polemizăm cu ziarele cari în acest chip tratează chestia. Sperăm că vor reveni la sentimente mai bune, căci nu prin ceartă și polemică se poate folosi cauzet.

Asigurăm însă pe toți confratii, că dacă vom fi siliți să reducem pe unii la tăcere, în interesul cauzet, vom ști să restabilim responsabilitățile așa fel, încât galăgioșii de azi să se astempe pentru multă vreme.

Chestia națională nu e frumos să fie folosită de nimeni drept armă de partid în lupte meschine de a veni la putere.

MONARCHUL ÎN BUDAPESTA.

Budapesta a fost ieri în serbătoare. Toate casele pavoasate și multime imensă pe străzi. Aștepta pe bătrânul rege și împărat. Ungurii de mult nu au făcut M. Sale așa primire. Au ținut să-l multumească și astfel pentru bucuria ce le-a cauzat prin dispoziția privitoare la aducerea în patrie a osămintelor lui Rákoczy.

Gara apuseană a capitalei era bogat ornată. D'asemeni basilica și multe palate. În gară numai cu bilet se putea intra. Acolo așteptau autoritățile și membrii distinși din societatea înaltă a capitalei.

Trenul a sosit în gară la orele 6. Strigăte entusiaste l-au primit. Dându-se jos din vagon, M. Sa a vorbit întâi cu primarul orașului, spunându-i că i pare bine putând să petreacă mai mult în Budapesta. A vorbit apoi cu contele Tisza și cu Perczel, președintele Dietei. A dat apoi mâna contilor Csáky Albin, Csekonic, episcopului dela Vat și lui Münich Aurel.

Insoțit de prințul Lichtenstein a plecat, în trăsură deschisă, spre palat. Pe tot drumul multime enormă îl aclama.

*

Azi Marți M. Sa va deschide expoziția de primăvară a pictorilor după-cum va acorda și audiențe.

Primul a fost primit ieri în audiență contele Tisza. I-a rețerat despre situație. Pare a fi hotărât ca la 6 Maiu Dieta și Casa Magnaților să fie convocate. Pe Joi sunt așteptați în Budapesta Dr. Körber, Goluchowsky, Pitreich și Spaun. Se va discuta sub presiunea Majestății Sale, asupra proiectului de budget comun. Se vor lua apoi hotărârile în privința convocării Delegațiilor.

Mărturisire prețioasă.

Scriind despre viitorul proiect de lege referitor la instrucția publică, »Budapesti Hirnap« dela 1 Maiu scrie:

Nu cunoaștem nici în genere nici parțial organizarea prin care ministerul de culte vrea să câștige în școală mai mult teren învățării limbii maghiare în școlile naționalităților. Un lucru este însă sigur: că rezultatul ce-l putem aștepta să nu-l judecăm nici în chip prea optimist, nici cu pesimism.

Ar fi o naivitate a crede, ca de aci încolo fiecare elev al școlii elementare o să vorbească fluent unghurește și o să scrie unghurește fără greșală, ori că această lege va rămâne și ea pe hârtie, ca celelalte legi aduse pentru învățarea limbii maghiare. Afirmarea aceasta din urmă ar fi nu numai o naivitate, dar nedreptate, deoarece realitatea ne învață că nici legile de până acum nu au rămas fără efect. Învățătura limbii maghiare adevărat că n'a avut rezultat și nici că putea să aibă...

Dela 1879 și până azi (va să zică o serie de cinci generații cari au trecut prin școli, căci câte 6 ani se poate socoti unei generații vremea petrecută în școală) regimul a tot făcut încercare cu limba maghiară, dar rezultatul ca 'n palmă. Cât vor mai continua ministri maghiari cu experiența până se vor convinge că nu merge cu sila ci

aceia dintre naționalități cari vor și au interes să știe, vor învăța ei de sine unghurește.

Contele Tisza este de altfel bărbat de stat care ține să nu se risipească banii de pomână. Pună deci pe colegul său dela resortul școalelor să facă socoteală cât s'a spesat până acum pentru a învăța pe fi naționalităților unghurește și să cerceteze cât știu unghurește. Și de va alla că se rentează afacerea, ne dăm hătuți.

DIN AUSTRIA.

Monarchul despre situațiunea politică în Austria. Din Viena se scrie, că un deputat polon, care fost în audiență la Majestatea Sa, și-a exprimat speranța, că pertractările de pace între naționalități vor avea rezultat favorabil, așa că parlamentul austriac își va putea recăpăta ear puterea sa de acțiune și elasticitate. Monarchul a răspuns, că a înțeles despre aceste pertractări, dar crede că din toată treaba nu se va alege nimic.

Cine și cum proteste poporul?

Am spus-o de atâtea-ori că socialismul este un import ovreiesc în Ungaria. Acum încep să recunoască acest lucru și ziare mari ca »Budapesti Hirnap«, care în numărul său dela 1 Maiu sub titlul »Cine proteste poporul« spune că un Ovreu tipograf fără lucru, pe vremea grevei dela căile ferate aduna lume în birturile din Seghedin și propaga socialismul. Poliția făcând cercetare și ascultând mai mulți martori, unul dintre aceștia a zis:

„— A spus și aceea (ovreiu Salomon Berliner!) că tatăl său a fost preot ovreiesc, dar de aceea lui nu-i plac preoții. Nu e sigur nici aceea, că este Dumnezeu, dar și dacă ar fi, popii nu s' Dumnezeu și nu are înțeles rugăciunea nici să îngrași preoțimea“...

Eată cu ce idei tratează Ovreii pe Unguri... Și pe toți câți ascultă de ei.

Ajuns înaintea judeului, Ovreiașul acesta se purta de tot insolent. Intre altele a răspuns:

„Eram fără ocupație M'am dus deci la clubul social-democrat pentru-că așteptam cu siguranță să fiu ajutat. La asta-mi dă drept faptul că *ca pe terenul științelor sociale sunt o capacitate recunoscută în țeară*... Intemeiat pe faima numelui meu m'am dus la clubul social-democrat să urgentez aranjarea situației mele materiale“...

Judele i-a dovedit însă că e un șarlatan care a înșelat câte 3—4 coroane dela fie-care soț de principii... L'a scos deci cu șupa din Seghedin.

O iregularitate în administrațiunea orașului Orăzii-Mari.

Comitetul administrativ al orașului Orăzii-Mari a ținut ieri d. a. sub președința comitetului suprem Beöthy László ședință extra-ordinară. Fișpanul a motivat convocarea acestei ședințe cu aceea, ca în cassa orașului s'au constatat iregularități. În urma asta primarul Rimler Károly a raportat asupra rezultatului obținut la examinarea casei. Cassarul suprem Hegedüs Géza spune că o sumă anumită a perit.

Cercetarea a scos la iveală că din lipsesc 124.066 cor. 77 fil., care a fost rest de către cassar din al său. Celelalte averi ale său sunt în ordine.

În urmă comitetul a decis în urma propoziției comitetului suprem să se pornească cercetare disciplinară contra cassarului Hegedüs și comitetului Darvass. În comisiunea pentru examinarea afacerii acestei iregularități au fost membrii Rádl Ödön, Mihályfi Adolf și Nicolae, al căror raport va fi normativ pe atitudinea mai departe a comitetului administrativ în acest panamino.

Din străinătate.

Conflictul greco-turc.

Poarta a comunicat ambasadorului din Constantinopol raportul Valiului din Smirna că pentru cazul întâmplat la Smirna face responsabil pe agenții consulari grecești. În cazul că politica dăătoare de ton din Atena se va putea că dacă Poarta s'ar identifica cu această parte a Valiului din Smirna, raportul între Grecia și Turcia ar deveni foarte încordat. Ministrul de Interne Theotokis a conferat ieri seara cu ambasadorul asupra acestei afaceri.

Pertractările dintre agenții diplomatici și poartă încă nu au dus la rezultat. Toți agenții au recomandat Poartii regularea acestui conflict, care se impune cu atât mai ales cât deținerea vice-consulului grecesc pe lângă a-l împedeca în plecarea sa în patrie, aceste constituie ofensă gravă de drept și josirea instituției consulare, cu toate că aceste inconveniente au dat ansă agenților greci. Diplomatii au pomenit despre serviciul pe care l-a făcut Grecia sub durata mișcărilor din Macedonia, precum și despre raportul amical existent de un timp încoace între ambele țări.

Ziarul din Atena »Neon Asty« i-a cerut grafează din Constantinopol: Poarta cere corpul diplomatic să cerceteze pentru a se ști dacă Grecii i-se curvine satisfacțiune ori Guvernul grecesc a cerut, ca secretarul va să-și facă onorul la consulul grecesc din Smirna ear guvernul turcesc să pedepsească aspru pe responsabilii.

În atențiunea cetitorilor noștri.

Ne vin des, la redacție, epistole în abonenți de al ziarului nostru întrebându-ne ce nu li-se trimite ori de ce li-s'a suspendat »Tribuna«.

Le atragem atenția să se adreseze direct administrației »Tribunei«, căci dintre redactori nici unul n'are ar estec la administrație. Dacă facem apoi din nou atenție, că administrația expediază ziarul numai celor cari au achitat anticipativ abonamentul ori prin epistolă au cerut administrației să li-se trimită indicând când vor plăti. De aceea celor cari nu s'au ținut de nici una din aceste norme, li-s'a sistat trimiterea ziarului. Întrebăm că nu e vorba de neîncredere că s'ar refusa cuiva crediul, ci experiența ne-a învățat că numai așa se poate ține regulă administrativă, numai așa se pot conjura neplăcerile și mai presus de tot numai așa se poate garanta existența unui ziar care se susține din abonamente.

S'apoi chiar amicilor cerem în privință să se potrivească normelor ce am stabilit și știind ori-cine, că noi pe credit nu căpătăm mărci postale ear lucrătorii trebuie plătiți d'asemeni nu numai bine, dar și regulat. Dacă amicii ziarului nu ar plăti regulat s'ar adopta plățirea ulterioară a abonamentului, numai din fonduri s'ar putea susține ziarul. Fonduri noi n'avem însă. Și

ar avea înțeles să se suțină un ziar pen-
u care publicul nu ar voi să plătească
bonamentului.

Rugăm deci pe toți amicii «Tribunei»
u numai să plătească regulat *nainte*, dar
a îndemne pe toți cei știutori de carte a
bona ziarul acesta, care a dat dovezi că
are altă țintă de cât apărarea drepturilor
aționale și luminarea poporului român.

Redacția.

Războiul ruso-japonez.

— Putem mai bine înțelege purtarea Japo-
ezilor, dacă ne vom întreba: Ce-ar fi plăcut
ai mult Rusiei. Dacă ar fi înaintat repede peste
alu, ar fi trebuit să lase o mulțime de trupe
entru paza drumului, pe o întindere de 200 de klm.
inaintarea în timp de iarnă, pe drumuri rele,
e fi adus cele mai mari pagube și suferinți sol-
aților, ear îngrijirea acestei armate, carei, în tim-
ul cât ghiata astupa porturile dela Nord, nu i-s'ar
putut aduce cele trebuitoare pe apă, ar fi fost
arte rea, boalele ar fi început a o hîntui și
armata japoneză ar fi fost a slabită, în cât
fi pierdut puterea de a ataca energetic. În în-
rea Japonezilor în timp de iarnă, ar fi fost deci
t ce puteau dori Rușii mai mult. Dar, de oare
Japonezii n'au înaintat, Rușii au fost nevoiți
inainteze ei și toate neajunsurile pomenite
ai sus le-au suferit ei. Bolile și suferințele oar-
enilor, și ai cailor au fost teribile în armata ru-
ască, silită cum era a se concentra în vremea
a mai rea. Deci, deși Rușii câștigă timp pen-
a a se concentra și spori, neînaintarea Japone-
or în grabă, îi supără: căci au în față armată
umeroasă, sănătoasă, bine aprovizionată prin a-
torul flotei și în stare a ataca ori unde. Pe
mă le trebuie cu atât mai multă oaste în Ex-
emul-Orient, cu cât Japonezii pot să pună în
șcare mai mari armate și cu mai puțină obo-
ală. Pe lângă asta, Japonezii știu unde se află
arterele rusești, iar Rușii nu știu cu siguranță
de o să le placă Japonezilor să lovească odată
sunt stăpâni pe mare. (Pester Lloyd).

— Ca să-și facă ori-cine idee de devotamentul
elor Japonezi, cari fac serviciu de spioni în
anciuria, etc., cât și de cei cari expun viața
ercend a arunca podurile în aer, etc., trebuie
se știe că la caz de a fi prinși și pedepsiți ca
ioni numele lor se șterge din listele ar-
atei ca desonorat. Spionii nenorocoși sunt
sprețuiți. Totuși sunt 20.000 de inși gata a
ca totul; căci în caz de izbândă răsplată e
arte mare. Cu toate acestea, se vede că Rușii
pază bună de nu se aude mai des de încer-
i de a strica podurile și calea ferată.

După cum se spune din isvor bun, peste
e-va săptămâni Țarul însuși se va duce la ar-
ata sa din Mandșuria. Deși stările din Rusia ar
de natură a ține pe împărat în centrul impe-
lui său, totuși, de pe altă parte, situația în
a răsăriteană a luat o întorsătură care
dorită prezența sa la fața locului. Țarul voeste
vază cu proprii săi ochi și să ia hotărârile
urma impresiilor proaspăt căpătate. Prin pre-
ța sa el vrea să-și entusiasmeze soldații —
bine face.

După ce arată importanța mare ce o are
mandamentul superior, unitatea ce trebuie să
ste în el, disciplina, un oficer spune că de cât
ncipii-comandanți, e mai bine să se ducă pe
mpul de luptă însuși suveranul; acesta nu nu-
i fiind-că ține în mâinile sale toate lrele pu-
ii, dar și fiind-că în calitatea sa de coman-
nt conduce propria sa politică. Afară de a-
sta sub autoritatea lui dispar elementele im-
rivitoare.

Armatele ruse nu adese ori au fost coman-
e de chiar suveranii lor. Petru cel Mare
orește în prima linie lui însuși victoriile sale.
rele desastru dela Austerlitz poartă semnătura
Alexandru I. Alexandru II. a fost în Bulgaria
timpul războiului ruso-turc, dar după căderea
vnel s'a întors în Rusia.

Alexandru III. moștenitorul tronului, a co-
ndat aripa stângă a armatei dunărene și a pă-
it-o după trecerea Balcanilor. Lui i-s'a hărăzit
ocul de a vedea la Plevna eroica intervenire

a domnitorului Carol al României, salvatorul la
nevoe extremă.

Țarul Nicolae II nu va lua direct comanda
supremă. Puțin înainte de izbucnirea războiului
și evident în vederea acestei eventualități a în-
sărcinat pe admiralul Alexieff cu un fel de dicta-
tură politică și militară în Asia răsăriteană.

După cum se pare, admiralul și-a pierdut în-
crederea suveranului; fără să-l înlocuiască for-
mal acesta a trecut de războiu supremă a armatei
asupra ministrului de războiu generalul Kuropatkin.

Generalul Kuropatkin cunoaște negreșit mai
bine ca ori care alt general forțele militare ale
Rusiei. El știe sigur cum trebuie crescut și ce
sforțări trebuie să facă intru aceasta.

Victoria pe uscat a Japonezilor.

Luptă la Jalu — Desastrul Rușilor la Kiulen-
ciong. — Coloneli și generali răniți. — 20 tu-
nuri pierdute. — Fuga Rușilor. —

Hotărît: Rușii au început și pe uscat
tot așa de rău ca pe mare. Deja la prima
luptă mai mare au fost învinși. Eată telegra-
mele mai noui:

Petersburg, 2 Maiu (Oficioasă!) La 29
Aprilie înainte de amiază la 10 ore 1500 Ja-
ponezi infanterie și un detașament de arti-
lerie cu 12 tunuri a început să treacă pe
la Ambiche și Sogukuden, la gura fluviului
Yalu. Trupele ruse de aici, sub comanda
colonelului Cusev au fost silită să se retragă.
Insuși comandantul a fost grav rănit
la cap și brațul stâng.

La 30 Aprilie Japonezii au bombardat
dela 10 până la 5 asupra trupelor noastre
dela Kiulenciong. Noi răspundeam din 36
tunuri, ascunse între șanțuri. Tot atunci di-
mineața Japonezii au trecut Yalu, pe la
Sindiagu, luând în flanc trupele noastre, care
au fost silită să se retragă. Am pierdut aici:
colonelul Kakahalov a murit, colonelul Mah-
ler, comandantul diviziunii 6 de artilerie ră-
nit grav la cap, precum au mai fost răniți
colonelul Mester, căpitanul Vorobief și So-
poinikof, locotenentul Filadolfov, Akrocenko
și Antropov.

(Și poate închipui ori-și-cine câți soldați vor
fi căzut, dacă dintre oficeri cade un colonel și
sunt răniți aproape toți. Red.).

Petersburg, 3 Maiu. Un raport cu data
de 1 Maiu vesteste că Japonezii au cuprins
orașul Kiulenciong, cauzând trupelor de sub
comanda generalului Sasulici pierderi mari.

Londra, 3 Maiu. «Daily Chronicle»
primește știrea că în lupta dela Kiulenciong,
care a început la orele 7 d. Rușii deja la
8 ore n'au mai putut să se mențină în po-
zițiile lor. Petru mile Japonezii erau tot în
apă, pâlcură până în brâu. Asaltul lor a
fost însă așa de vitejesc, că au împrăștiat
întreaga armată rusească. Ambele oștiri
au numeroase pierderi. Rușii au pierdut
tunuri și muniții multe.

Viena, 3 Maiu. Ambasada japoneză de
aici a dat următorul comunicat despre lupta
dela Jalu:

»Trupele noastre în ziua de 1
Maiu după o luptă erăncenă, au scos
pe Ruși din pozițiile lor întărite și au
luat dela dușmani 20 tunuri cu toate
accesoriile. Au cazut în captivitate 20
oficeri și numeroși suboficieri și sol-
dați ruși.

»Morți sunt: 800 Ruși și 700 Ja-
ponezi. Toți generalii și oficerii supe-
riori ruși sunt răniți.

»Trupele noastre înaintând dela
Kiulenciong încolo, au asediat orașul

Antung Rușii s'au și retras dintr'in- sul, dându-i foc și distrugând ce n'au putut duce cu dinșii.

(E de notat că orașul Antung era con-
siderat ca și cheie a poziției dincolo de
Jalu. Japonezii pot trece deci de aci încolo
nesuparați, spre Mukden).

Tokio, 3 Maiu. În urma victoriilor de
până acum, trupele japoneze în 3—4 zile
pot ajunge până la calea ferată care leagă
Port-Arthurul cu Mukdenul. Oștirea rusă de
30.000 ce era pusă a împedeza trecerea Ja-
ponezii or peste Yalu, este toată împrăștiată
și în curînd Japonezii pot să atace și de pe
uscat Port Arturul.

Din Bucovina.

Adunările clubului dietal român. Lună, Marți
și Joi din săptămîna aceasta au fost zile de mare
importanță pentru viața noastră politică. În aceste
zile a ținut clubul dietal român în orașele Căm-
pu-lung, Gurahumorului și Dorna adunări, la cari
a fost invitată în prima linie inteligența română
din acele districte, pentru-ca să audă darea de
samă a deputaților Români asupra activității lor
în timpul din urmă.

În aceste timpuri de destrăbălare politică,
când indivizi nechemăți, conduși de ambițiune
personală, agită în mod frivol masele lipsite de o
judecată matură și caută ca să propage cu cele
mai meschine mijloace lupta crăncenă între frați,
trebuie să salutăm cu deosebită bucurie ori-ce ma-
nifestare din partea conducătorilor noștri politici,
care are scopul de-a împrăștiia nedumeririle și
de-a aduce lumină în întunericul ce se așază a-
supra noastră.

Inteligența română apreciind pe deplin se-
riositatea momentului, a urmat cu bucurie glasul
lui conducătorilor și s'a prezentat la adunările
aceste în număr foarte considerabil.

Memorabile au devenit însă aceste adunări
nu atât prin numărul participanților cât mai veros
prin seriozitatea debaterilor și a deciziunilor luate.

Deputații români prezentându-se năntea
frunțașilor acestor districte, cari în urma culturai
lor, sunt capabili de-o judecată politică și nu ur-
mează orbiș instinctelor sureșcitare prin promi-
sează nebune aruncetelor fără pic de conștiință, au
espul situația politică din timpul din urmă, au
arătată stare în care au fost transpuși în se-
siunea ultimă dietală în urma tîmbălăului
inscenat de elica progresistă și au rugat aduna-
rea ca să iee espunerile la cunoștință. Cu aten-
țiune deosebită au urmărit cei prezenți cuvîntă-
rile domnilor Dionis cav. de Bejan, Dr. Iancu
Flondor și Ilarion Onciul. Orațiunile lor miezoase
au fost primite cu vii aclamațiuni. În special ex-
punerile precise, clare și convingătoare ale d-lui
Iancu Flondor au stărnit aplause furtunoase.

Pretutindene i-s'a votat clubului român
dietal din partea celor prezenți încredere deplină.
Chiar participanții, pe cari „democrații“ îi nu-
mără la ai lor, s'au alăturat sub impresia espu-
nerii convingătoare ale oratorilor clubului, la
votul de încredere, drept probă, că aderența demo-
cratică merge până acolo, până unde ajunge și
mistificarea.

Deasemene au fost alese pretutindene co-
mitete districtuale, cari au menirea ca să facă
toate preparativele necesare pentru alegerile die-
tale viitoare.

Adunările aceste, cari au avut un succes
splendid, ni pot servi ca dovadă, că criza cea
grea, prin care trece de present națiunea română
din țară, poate fi învinsă prin activitate intensă
și încordată. Dacă contactul între aieși și ale-
gători, care cu părere de rău, a fost în timpurile
trecute prea slab, va deveni mai intim, atunci de
bună samă, că multor nechemăți le va trece
pofta, de a produce desbinări în corpul națiunii.

Rămâne acu, după-ce inteligența din cen-
tralele românești a fost lămurită asupra situației,
să se țină cât mai repede adunări și prin comu-
nele rurale, pentru ca bietul popor să aibă oca-
siune și el, ca să fie orientat și scos din halul
în care a fost împins.

Românii din Macedonia.

În ședința dela 14 Aprilie a Senatului român s'a desbătut o chestie importantă: aceea a fraților din Macedonia.

Eată amănunte:

D. P. Grădișteanu, își dezvoltă interpelarea adresată d-lui ministru al afacerilor străine cu privire la enciclica patriarhului, prin care se interzice întrebuințarea limbii românești în bisericile române din Macedonia.

D-sa spune că această chestiune interesează toată românimea. Românii din Macedonia sunt supuși la destule persecuții din partea Turcilor, ear acum vrea să-l persecute și cel de aceeași religie cu noi.

Cu ce drept, se întreabă oratorul, patriarhul poate opri pe români să se roage în limba lor?

D. Grădișteanu, prin citate istorice, dovedește că patriarhul comite o greșală când dă asemenea enciclică prin care se interzice macedonenilor întrebuințarea limbii în bisericile lor.

Aceasta o face patriarhul pentru a folosi pe greci. Se înșală însă dacă patriarhul crede că prin astfel de mod va putea aduce serviciul grecismului.

Oratorul crede că ar fi bine ca Mitropolitul Primat al României să intervie la Patriarh și ca să-l roage a nu căuta să persecute în acest mod pe Românii din Macedonia.

Pe de altă parte dl ministru de externe, care este un bun român și un bun patriot, să intervie la guvernul grecesc în favoarea fraților nostri dela Pind, spre a fi lăsați să se roage în limba lor.

D-sa crede că pe această cale se va putea reuși.

În caz contrar vom putea uza de represalii. În România sunt destule biserici grecești și s'ar putea lua aceeași măsură, impunând grecilor să se roage în bisericile lor în limba românească.

Nu trebuie să procedăm cu jumătăți de măsură. Avem o țară și trebuie să-i salvăm prestigiul și să conservăm naționalitatea tuturor Românilor, ori unde s'ar afla ei. (Aplauze).

D. Ioan I. C. Brătianu, ministrul afacerilor străine, spune că, chiar în cursul acestei sesiuni a expus politica noastră în afacerile românilor din Turcia. Noi vrem o egală administrație în Macedonia pentru români ca și pentru celelalte naționalități.

Oratorul constată că temerile arătate de unii neîncredători în politica din Macedonia nu s'au realizat. Preferințele dintre diferitele naționalități s'au potolit, ear măsurile luate de puteri pentru ordine se aplică în mod treptat și sigur.

Poarta recunoaște lealitatea populației românești și dreptatea cererilor noastre. Puterile de asemenea recunosc drepturile noastre în Macedonia și lumina crește din ce în ce mai mult pentru noi. Înființarea consulatului român din Ianina dovedește că în Turcia este privită cu simpatie acțiunea noastră.

În ceea-ce privește cel-lalți factori, cari pot să inriureze în defavoarea naționalității noastre, credem că vor veni pe adevărata cale și vor recunoaște și ei drepturile noastre.

Dl ministru arată că succesele politicei românești în Turcia sunt constatate de ziare străine și de alți factori importanți din imperiul turc.

În apărarea drepturilor noastre ne vom feri de a jigni interesele legitime ale altora. Cu toate acestea nu ne vom feri de a afirma drepturile noastre.

Ori care ar fi patimile acelora cari caută să lovească în instituțiunea culturală a Românilor din Macedonia, ele se vor risipi, căci nu sunt pe nimic fundate.

Nu avem nici o indoială, termină d-sa nici de datorita care ne incumbă, nici de soarta care așteaptă pe Românii macedonenți. (Aplauze).

D. Sp. Haret, ministrul instrucțiunii răspunzând acuzației d-lui *P. Grădișteanu* că a dezorganizat învățământul secundar din Macedonia, spune că n'a suprimat decât gimnaziul din Berat, care nu avea decât foarte puțin elevi.

D. P. Grădișteanu, în replică, zice că nu s'a indoit de patriotismul domnului ministru de externe.

Sustine însă să se recurgă la represalii. Patriarhul poate să aibă bune sentimente pentru noi căci a trăit în România, este însă sinodul care se arată ostil.

De aceea oratorul crede că ar fi bine ca ministrul nostru de externe să intervie și pe lângă guvernul grecesc.

Soartea unui scriitor-publicist elin.

Citim într'un ziar că un fost ziarist din Atena, anume Anghelo Verichi, a ajuns nici mai mult nici mai puțin de cât văcsuitor de ghete.

Ca să îndeplinească faimoasa vorbă a lui Girardin, a eșit din presă, a ajuns ori unde... dar cine ar fi crezut că un fost ziarist, care a jucat un rol important în politică și în literatură, poate ajunge văcsuitor de ghete!

Jules Vallé ne-a arătat pe *Lamartine*, cum după o tinerețe glorioasă plină de izbânzi și avere, s'a văzut nevoit la bătrânețe să colinde redacțiile cu manuscrisele la subțioară bătând din uși în uși, respins și umilit.

În Grecia, în Atena unde odinioară poezii și scriitorii erau sârbătoriți ca zei, un literat și un ziarist nu-și poate găsi odihna bătrâneției lui, și este nevoit pentru a-și scoate o mică bilă existență, să văcsuiască ghetetele!

Edgard Quinet într'o carte cunoscută Grecia vrea să arate continuitatea de suflet dintre vechii Elini și actualii locuitori ai Greciei.

Pentru *Quinet* calitățile Elinilor, frumusețea fizică, eroism, pasiunea pentru artă persistă în Grecii de astăzi.

Ce ar fi zis *Edgard Quinet*, dacă ar fi știut că în Atena de astăzi un om al condeiului, după ce a luptat o viață pentru naționalitatea lui, să prelungească agonia bătrâneților văcsuind ghetetele celor mai de rând muritori?

O, veche Eladă, în care poezii erau coroană și lauri, barzi adorați ca zei, care literatul era amic al regilor și tuturor aristocraților!

Pe când în Grecia modernă continuatoarea vechei Elade, un scriitor, pentru a trăi, se vede obligat la bătrânețe a văcsui ghetetele contimplanților!

NOUȚĂȚI.

ARAB, 3 Maiu 1904.

— Noul ambasador austro-ungar la Londra. După părerea lui „Times“ numirea contelui *Mensdorff* de ambasador la Londra se considera fapt complinit. Publicarea oficioasă se așteaptă în curând.

Contele *Albert Mensdorff — Pouilly* născut la 1861 în Lemberg, este deci abia 43 ani. Pân'acum a fost consilier la ambasada în Londra ear după moartea contelui *Dym* a condus afacerile ambasadei. La curtea engleză este persona grata și negreșit, că acestel are prejurați are să mulțumiască și numirea sa de ambasador. El este fiul contelui *Alexandru Mensdorff — Pouilly*, fost general și bărbat de stat austriac, care dela 1864—1866 a fost ministrul de externe al Austriei. Acest *Alexandru* a luat de nevastă pe contesa *Alexandru* fiica prințului *Iosif de Dietrichstein*, după căru moarte o diplomă împărătească promovează și pe *Alexandru Mensdorff* la rangul de prinț de *Dietrichstein*. Acest titlu îl poartă totdeauna numai întâi născutul, ear ceilalți descendenți numai titlul de conte de *Mensdorff — Pouilly*.

VORNICUL.

În chilioara umedă și joasă
Pe un pat întins bătrânul vornic moare,
În mâna-i slabă ține-o luminare
Afară, noaptea negrul văl își lasă.

Din ochii lui privirea fioroasă
N'a risipit-o moartea 'ngrozitoare
La căpătâiu pe nime nu are
Decât pe un biet străin copil de casă.

Din când 'n când suspină greu și geme,
E dureros momentul agoniei.
Așa de'nceată trece lunga vreme.

Din becu de-odat'un șgomot surd s'aude...
A tresărit... Sunt vaetele crude
A celor puși în fiarele robiei.

Bătrâna cetate.

Ruină stă bătrâna cetățue
Ca un simbol din vremea depărtată.
Trăsnit e schitul, bolte despicate.
Acolo dorul de viață nu e.

Pe scara ruptă nimeni nu sue,
Ci numai buha loc de noapte-și cată,
Ear poarta veche în stejar săpată
Atîrnă 'n jos din ruginite cue.

Când urlă vântul, noaptea când e ploae,
Adesea brazil seculari se 'ndoaie
Plingind apusa, sfânta vitejie.

Ce-a fost atunci, nu poate ca să spună;
Citești ca 'n vis istoria străbună
Pe zidul mut, dar plin de poezie.

În urma mea.

Rămâne satu 'n urma mea,
Voioase casele rămân,
Și cântecul care 'mi spunea
Povestea timpului bătrân.

Și munții care mi-au vorbit
De atâtea patimi și dorinți
De traiul plin și liniștit
Al bunilor nostri părinți.

Stejarii unde ades am stat
În drumul meu făcând popas,
Izvorul limpede, curat...
Ah, ce departe au rămas!

Privirea 'n urmă tot mi-o țin.
Pădure, sat dispar, apoi...
Atunce lacrimile 'mi vin...
C'um m'aș întoarce înapoi.

În fața mea pustiu-I lung.
Șoptesc cu glasul slab și rar:

„La vară dac'oiu fi s'ajung,
O satule, m'așteaptă iar!“

VINO.

Traducere din V. Hugo.
(Contemplations).

Vino! Un fluer în depărtare
Suspină tainic și plângător.
Mai liniștită, blândă cântare
Nu-i decât cântul unui păstor.

Sub salcia 'naltă e încrețită
Oglinda apei de un mulcom vint.
Nu e cântare mai fericită
Decât de pasări un dulce cânt.

Și nici o grijă nu te muncească!
Noi totdeauna să ne iubim!
Cântarea sfântă, dumnezească,
E al iubirii cântec sublim...

Alexandru A. Nădejde
(Convorbiri Literare)

Încă-odată.

Înc'odată. Din trecutul
Mai arată-te odată,
Cu frumuseța ta păgână,
Cu privirea 'nduioșată.

— **Moartea unui diplomat.** Din Brixen se telegrafează, că contele Friedrich Revertera de Salandra, fostul ambasador al Austro-Ungariei la Vatican, a încetat Joi noaptea din viață.

— **Noul ambasador englez la Paris.** Este fapt complinit, cum să raportează telegrafic din Kopenhaga; ambasadorul englez d'aici Eduard Grosechen în zilele proxime va fi numit ambasador la Paris.

— **Tarul Nicolae și Felix Faure.** Ziarul „Figaro“ din Paris comunică din trecutul apropiat interesante reminiscențe, cari câștigă în interes mai ales prin raportul lor către situațiunea politică universală de pe acel timp.

Era adică în luna Octombrie a anului 1898. Președintele francez primise în audiență pe un bărbat politic remarcabil din străinătate. Intreaga lume privia cu așteptare încordată ce vor vorbi la oală ambiți bărbați de stat. Într'un cabinet din apropierea biroului președintelui erau laolaltă ministrii francezi, diplomații — așteptând rezultatul remarcabilei conferențe.

Acest notabil bărbat străin era ministrul de externe rus, ca reprezentant plenipotențiat al Tarului, contele Muraviev.

După salutul îndatinate contele Muraviev grai către președintele francez:

— **Domnule Președinte!** La porunca augustului meu domn, a Tarului am venit aici. Majestatea Sa m'a însărcinat să Vă aduc la cunoștință, că în acest moment Franța nu-și permis să uite, că Rusia este aliata și prietina Franciei. Declar deci în numele stăpânului meu, că la cas că Franța se implică involuntar în război cu Anglia, atunci luăm și noi parte. Binevoiti însă domnule Președinte a Vă năsiu să câștigați timp. Dacă asta este imposibil, atunci puteți conta la aliata Franciei, Rusia.

Și președintele Faure a mulțumit cu profundă recunoștință pentru efluxul sprinten al preteniei Tarului.

Aceasta manifestațiune caldă și intimă a fost pe timpul conflictului diplomatic anglo-francez din cauza Fashodei. „Figaro“ consideră de necesar a reimpreseta această curtuasie diplomatică ca s'o revoace în memorie și actualului președinte.

— **Impăratul Wilhelm și contesa Morosini.** Se scrie din Veneția: Se vorbește, că visita împăratului Wilhelm în Veneția, n'a privit într'atăta orașul lagunelor, cât mai mult pe frumoasa contesă *Annina Rombo-Morosini*, pe care împăratul o cunoaște deja din anul 1894. În 15 Aprilie împăratul s'a dus cu un vaporas seara în Veneția, în cel mai mare incognito și a descins în palatul Morosini. So-

sirea oficioasă a fost numai în 26 Aprilie la orele 10 înainte de amiază. La orele 12 din amiază împăratul a părăsit pe o barcă iachtul *Hohenzollern* și s'a dus cu adjutantul său în palatul Morosini. Cu ocazia sosirii l-a primit tatăl contesei, contele Rombo, ear contesa îl aștepta la scară.

La scară au făcut spălir 12 lachei. Impăratul a rămas în palat până la orele unu și jumătate, apoi s'a întors pe iachtul Hohenzollern, pe coveta căruia a fost un mare prânz la orele șase seara. La prânz a fost invitat parlamentul, prefectul, admiraliul Canevara și Frigerio, și contesa Morosini cu tatăl său. În 27 Aprilie la amiază împăratul însoțit de 8 ofițeri a făcut din nou vizită în palatul Morosini, aici s'a dat un prânz în onoarea împăratului, la care afară de contesa și tatăl acesteia, a luat parte și fiica contesei. La adio împăratul a dat contesei o prea frumoasă brațeletă ca suvenir. După prânz la orele patru împăratul s'a dus la gară. Când a trecut prin canalul grand, contesa sta pe balconul palatului ei și l-a salutat pe împăratul, care a resalutat-o. Acum întreaga Veneția vorbește despre contesa Morosini, care e o femeie prea frumoasă. E de statură mijocie, are ochi admirabili negri. Regele Umberto pe vremea lui a numit-o de cea mai frumoasă femeie a Italiei, ea trăiește despărțită de barbat. Sta și-a cumpărat un palat, ca o parte din primăvară să o petreacă acolo. După „Gazetta di Veneția“ e vorba de palatul *Cadoro*. Contele Franchetti, actualul proprietar al palatului care e un monument istoric, declară în foii că împăratul n'a avut intenția să-i cumpere palatul și nici el nu l-ar vinde cu nici un preț. Foile germane nu numesc palatul, ci spun numai că are o colecție artistică de valoare fabuloasă.

— **Mulțumirea împăratului Vilhelm.** Cu ocaziunea părăsirii Italiei, împăratul Vilhelm a adresat următoarea depeșă ministrului president italian Giolitti: *În momentul, când părăsesc frumoasa Italie, pe care atât de mult o iubesc, primesc, Te rog mulțumita mea cea mai sinceră pentru toate acele dispozițiuni, cari au fost executate de către autorități în modul cel mai perfect, dispozițiuni, cari au contribuit mult la aceea, că am călătorit cu plăcere și deplină îndestulare.*

— **Bărbatul reginei Holandei bolnav.** Din Haga se vestește, că bărbatul reginei Olandei „mica“ Vilhelmina (de Kleene, cum o dezmerdă poporul) prințul Enrie de Pomerania se află bolnav de reumă și friguri. Din cauza asta călătoria lor la Amsterdam pentru a face vizitele îndatinate acolo, ca în tot anul, a fost amânăta.

† **Livia Nowotny.** Despre trecerea la cale eterne a d-nei Livia Nowotny. întristată familie a trimis următorul anunț funebru:

— *Livia Nowotny n. Popu*, soție de căpitan ces. și reg., nu s'a mai aflu între cei vii în etate de 37 ani, ea și-a dat nobilul său suflet în mâinile atotputernicului Creator.

Despre trista întâmplare consăngenii, amic și toți aceia, cari iau parte la soarta greu încercărilor ei rămași, să încunoștiintează cu aceea, că rămășițele pămîntene a scumpei decedate se vor sfîrși la 3 Mai 1/2 ore d. m. în locuința ei de sub n-rul 81B, strada Kopolna, și să vor așeza spre răpaus etern în cimiterul cel din sus. Fie-ți țărina ușoară și mîmoria binecuvîntată! *Arad*, în 1 Maiu 1904. Iosif Popu, ca tată. Eduard Nowotny, ca soț, în numele jalnicei familiei.

— **Baronul Calice la sultan.** Ambasadorul austro-ungar la Constantinopole br. Calice a fost primit ieri de către sultan în audiență. Ambasadorul a prezentat sultanului pe conții *András Gyula* și *Tivadar*, cari se află în călătorie.

— **Raportul anual al societății de lectură „Petru Maior“** din Budapesta pe anul administrativ 1902—1903 a apărut acum și ni-se trimite la redacție. Societatea în anul trecut a avut președinte pe dl Ioan Garioiu, student în drept. Președintele a desvolat anul trecut o viață activitate pe terenul literar și artistic prin conferențe și concerte. Numărul membrilor înscriși a fost 40, și anume: 25 studenți în drept, 15 în filosofie, 5 în medicină și 5 la tehnică. Biblioteca s'a înmulțit cu un număr însemnat de volume, atât prin donațiuni, cât și prin cumpărare. În cabinetul de lectură au fost 37 foi și reviste. Societatea a avut și o orchestră și un cor. Averea societății, care a crescut în cursul anului cu 700 cor., 47 bani, era la 30 Septembrie 1903 de 14.188 cor 51 bani.

— **Creșterea populațiunii rurale.** În anul 1903 numărul nașterilor a fost în populațiunea rurală a României 216.711 al morților de 128.518, prin urmare escedentul e de 88.193 locuitori. În 1902, acel escedent fusese numai de 64.157 suflete. Din escedentul total, 84.482 revine religiunii ortodoxe, adică elementului național, față de 61.690 numai în 1902.

Anul a fost dar bun. Adăogînd escedentului total al populațiunii rurale, cel de 28.00 de suflete al populațiunii urbane, vedem că populațiunea țării a crescut pe cale naturală cu mai mult de 16.000 de locuitori. Populațiunea probabilă a țării e acum de 6.300.000 de locuitori.

— **Știri personale.** Alexandru Ciura, Octavian Prie și Emil Sabo, profesori la gimna-

Nu te teme! Din privire
Sîns e focul tinereții,
Mulcomită-și bate astăzi
Inima, — tic-tacul vieții.

Dar, adeseori, cu gândul
Măcinînd trecuta vreme,
Parcă-și vrea să-mi vil în cale
Pe-o clipită. Nu te teme!

N'o să-ți mai aduc aminte
De nădejdea îngropată...
Vreau să-mi stai o clipă 'n brațe
Și să plîngem... Inc'odată.

* NESIMȚIRE.

Câte-odată 'mî pierd simțirea;
Nici nu-'s vesel, nici nu-'s trist.
Impetrit mă lasă vraja
Rapsodiilor lui Liszt.

Stau ș'admir chipul Madonnel...
Plictisit privesc la el
Și nesimțitor mă lasă
Geniul lui Rafael.

Nici Schakespeare ce 'n a lui artă
Lume de gândiri ascunde,
Nici adîncul Eminescu
Nu mă poate atunci pătrunde.

Dar... privind cu nepăsare
Fața Venerii din Milo,
Dacă te-ai vedea pe tine, —
— M'aș cutremura, copilo.

Cluj, 1904.

V. E. Moldovan.

Un pictor român din Selagiu.

Cei ce vizitează splendidul palat al Ateneului Român din București, au prilejul să vadă acolo în sala din stînga de la intrare un tablou istoric care ne frapează prin concepțiunea unui subiect modern popular și istoric în același timp.

Este pânza unui tînăr pictor român, Nicolae Bran, care ne prezintă prin lucrarea sa pe Peneș Curcanul ajuns acasă după glorioasa companie la Plevna și povestind oamenilor din sat peripețiile celui război.

Figura legendară a celebrului erou, pe care lumea românească îl cunoaște din clasică poemă a lui Alexandri, ni se ivește în tabloul acesta ca o persoană viue. Par că îi auzim glasul, care descrie viteja și naiv episoadele cele mai strălucite ale vitejiei românești; par că resimțim plăcerea și fericirea ascultătorilor cari îl impresară și sorb cu drag ori ce cuvînt al lui.

Văzînd acest tablou, fă-ți să intrăm în analiza critică a lui, avem senzația plăcerii că autorul ș-a ales un subiect național, care invio-

rează sufletul și ne încălzește sentimentul mândriei naționale.

Îl felicităm din inimă și dorim să meargă mai departe pe calea începută.

Nicolae Bran, este un flu al Selagiului, care ș-a petrecut anii primii ai tinereții în părțile Orăzilor-mari.

Studiile elementare le-a făcut în orașul Sătmăr. Tot acolo a început să frecventeze și gimnaziul, dar n'a terminat decît clasa a IV-a. Atunci simțind o vocațiune entuziastă pentru artele frumoase, fără voia părinților a fugit la Budapesta, unde s'a înscris în școala de Arte-frumoase. Însă frate-său Ioan l-a adus acasă și a continuat gimnaziul în Beiuș, terminînd toate cele opt clase și făcînd examenul de maturitate. Apoi a făcut serviciul în armată în Bosnia. Eșînd de acolo, iarăș s'a înscris în școala de Arte-frumoase din Budapesta, de unde a eșit premiat ca cel mai bun desemnator.

Atunci s'a dus la München, unde a studiat patru ani în Academia de pictură, obținînd „Mențiunea onorabilă“ la expoziția anuală.

Din München, a trecut prin Italia la Paris, unde a studiat timp de opt ani, la început în „Ecole Național des Beaux-Arts“ în atelierul renumitului pictor portretist Bonnat și apoi în atelierul celui mai vestit desenator Bougeraux, președintele Salonului.

Terminîndu-și studiile, a trecut în România, unde speră să-și poată desvolta mai sigur talentul.

siul nostru au depus cu bun succes examenul pedagogic, cel doi dintâi la universitatea din Pesta, ear cel de pe urmă la cea din Cluj. Afară de aceea dl Sabo a făcut cu laudă și censura din limba și literatura română ca al treilea studiu. („Unirea“).

— **Ministru de justiție detinut.** Ziarul „Politica“ din *Tetinie* comunică vestea, ca ministrul de justiție al Montenegrului *Miloș Saulici* din cauze încă necunoscute a fost detinut.

— **Comitetul acțiunii latine.** Citim în *Secolul*: Cu ocaziunea vizitei lui Loubet în Italia, s'a format la Paris o nouă asociațiune sub titlul de mai sus, pentru strângerea legăturilor de interes și de cugetare existente între Latini din ambele țări. Printre organizatorii figurează și un nume românesc: prințul Constantin Brâncoveanu, deputat.

— **Dramă familiară din cauza războiului ruso-japon.** Un ziar din Londra aduce în numărul său mai recent următoarea întâmplare tragică într-o familie semi-rusă, semi-japoneză, fiind adevărat bărbatul Rus, ear femeia Japoneză.

Este vorba despre un Rus din orașul japon *Yokohama*, care deja de un șir lung de ani locuiește în țeara Micadului, unde a învățat perfect limba japoneză, s'a acclimatizat întru toate obiceiurilor poporului japonez, luându-și până și nevasta japoneză cu ochi de migdale. Aceasta căsătorie era una dintre cele mai fericite. Războiul fatal însă puse pe neașteptate sfârșit acestei vieți fericite. Când anume între Rusia și Japonia au început ostilitățile, bărbatul, care până aci împărțea soției sale toate planurile sale, până și cele viitoare mai îndepărtate, de odată a început să fie mai închis, misterios, ceea-ce făcea femeia bănuitoare. Mai ales giamantanul său pentru acte îl ascundea cu deosebită grijă și băgare de seamă, să nu ajungă pe mâna soției sale. Mica Japoneză însă, care iubia din cale afară pe bărbatul ei exotic, — ceea-ce de altfel este naturelul înăscut femeii japoneze bine educate — deveni atentă la atitudinea schimbată, bătătoare la ochi a bărbatului său și începu să examineze mai de aproape toate faptele sale, cugetând că va putea afla ceva din secretul bărbatului său. La început credea, că sunt afaceri comerciale despre a căror mers nenorocos nu voește să pomonească naintea ei, ca să nu-o neliniștească. Chiar de aceea s'a decis firm să pună mâna pe giamantan și să se convingă despre adevăr cu ochii proprii. Dar lucrul n'a mers așa neted, de oare-ce bărbatul păzise cu ochi de Argus prețiosul său geamantan de acte. Hazardul însă îl veni într'ajutor. Într-o zi d. a. plecând bărbatul ei de acasă, uită giamantanul pe masă. Femeia de sine înțeles numai decât îl luă și deschizându-l mare i-a fost mirarea, când

A expus lucrări de ale sale la mai multe expoziții atât în țară, cât și în străinătate. În țară, pentru prima oară la 1893, în I Sulon de la Atena, a expus 33 de tablouri făcute la Paris, Italia și Bretagne, când atât statul, cât și amatorii particulari s'au grăbit a-l încuraja prin numeroase cumpărări.

La 1900, toți artiștii din România fiind convocați de dl C. Ollănescu, au ales președinte pe dl Nicolae Bran, care a expus atunci tabloul „Peneș Curcanul“. Cu doi ani mai târziu a expus un alt tablou! „Procesul complotului bulgăresc“.

Actualmente lucrează la două tablouri mari: „Dunbrava roșie“ și o Bachantă, mărime naturală în atelierul său din București, Bulevardul Pache 83, are peste 100 de tablouri, afară de mulțimea de schițe după natură.

Pictorul Bran este unul din cei mai buni portrețiști, fiind în același timp și catedra de profesor de desen și caligrafie la liceul Mateiu Basarab din București.

De la talentul său avem să ne așteptăm încă la multe opere.

„Familia“

a aliat o hartă, telegrame cu semne secrete (cirile) și schițe de plan dela câte-va edificii. Cum nevastă era fiica unei familii inteligente, imediat veni la idea, că aici este vorba despre o tradare, ce voește bărbatul să comită, și înțelegând importanța actelor, numai decât grăbi la poliție în firma speranță, că bărbatul, despre al cărui trecut abia știa, este un spion rus. Nu a hesitat mult, ci a cedat instinctului nobil, pe care noi îl numim iubirea de patrie. Ah! în pieptul fie-cărui bărbat adevărat japonez și femeia adevărată japoneză în momente mari naționale arde cu flacără puternică focul sacru al patriotismului. Mica Japoneză și-a iubit bărbatul cu amor ferbinte, dar patria îi a fost mai scumpă! Cu inima sângerândă fără amânare luă actele și le dusă la poliție, unde s'a constatat, că în giamantan erau ha-ți și documente militare foarte importante. Bărbatul într'aceea observă că îi lipsește giamantanul. Grăbi deci iute acasă, dar nu l-a aflat. Rusul pricepu totul. Acum nu-i rămase decât fuga.

Mica Japoneză a fost lăudată, s'erbătorită ca o eroină pentru fapta ei patriotică, dar ce folos, căci gloria nu i-a putut reda mai mult fericirea avută! Încă în seara din aceea zi și-a străpuns inima îndurerată cu un pumnal. Astfel ea a avut un sfârșit cu adevărat tragic, căci datorința către patrie a făcut-o să violeze credința către bărbat, pentru care faptă amorul a pretins jertfă: ca astfel să restabilească ochi libru moral perturbat căderii ei.

— **Reuniunea meseriașilor și comercianților din Sebeș „Andreiana“** invita la *concertul*, care se dă Vineri 23 Aprilie 6 Maiu în pavilionul de vară dela hotel „Central“; Sebeșul săsesc 27 Aprilie 1904. Comitetul reuniunii.

Programa: 1. a) Inimă de român, cor micst de Porumbescu. b) Lună ori soare de Speranță declamată de P. Besue. 2. a) Sub fereastra mândrei mele cor micst de * * * b) Hei leliță din cel sat, cor micst de G. Dima. 3. a) Ispita de G. Coșbuc declamată de A. Oltean. b) Tiganul norocos de T. Speranța declamată de J. Coacază. 4. Răsunetul Ardealului cor micst de Vidu. 5. Dușmancele de G. Coșbuc declamată de L. Santeiu. 6. Pe crengi de soc cor micst de Kirchner. 7. Tiganul la tîrg dialog de E. Suci, prelat de J. Coacază și D. David. 8. a) Nu-mi place b) I-mi place cor micst de I. Vidu. — Cassa să deschide la 7 ore, ear începutul precis la 8 ore seara. Prețul de intrare: Locul I. Cor. 2; locul II. Cor. 1.50; loc de stat 1 Cor. Biletele sunt numerisate și se atîă spre vânzare în prăvălia dlui V. Săbăduș și seara la casă. După concert dans.

— **Războaiele din II. jumătate a secolului trecut.** Să nu creadă nime, că idea păcii universale a izvorit pentru prima dată din creierul Țarului Nicolae II. și a fostului său sfetnic *Muraviev*, ori că este elucubrațiunea altui spirit luminat al timpului modern. Deja regele ceh *George Podiebrad* s'a ocupat cu ideea desarmării în secolul XV. În veacul următor regele Franciei *Emic IV* era mare protector al păcii universale. În secolul XVII. a devenit populară, ear în veacul trecut a început să formeze obiectul discuțiilor în congrese de pace, conferențe interparlamentare, și cine știe încă cât timp va fi numai o utopie vană ideea păcii universale! Și cu toate că în ultimile decenii ale secolului XIX nu numai filozofii, dar și domnitorii au devenit fervenți aderenți ai păcii universale: chiar în acești din urmă 50 ani ai veacului trecut a fost numărul războaielor incomparabil de mare. Numai în Europa s'au purtat următoarele războaie: *Războiul din Crimeea* la 1854—1856 între Franca, Anglia, Turcia, Piemont și Rusia; — *războiul italian* la 1859 între Franca, Piemont și Austria; mai departe *războaiele italiene* dela 1860—1861 între Sardinia, Franca și Statul papal; — *războiul Poloniei* pentru independență la 1863 contra Rusiei; — *războiul Danez* la 1864 între Polonia, Austria și Danemarca; — *războiul pentru independența italian* la 1866 între Italia, Austria și Franca; — *războiul prusiaco-austriac* la 1866; — *războiul Italiei* pentru libertate contra papei la 1870; — *războiul franco-german* la 1870—71; — *războiul între Montenegro și Turcia* la 1876; — *războiul serbo-turc* la 1876; — *războiul oriental* la 1877—78 între România, Rusia și Turcia; — *ocuparea Bosniei și Herțegoviniei* la 1878; — *războiul bulgaro-serb* 1885; — *războiul greco-turc* la 1897. Dar unde-i războala Candiei, a Albanizilor, luptele purtate de Garibaldi la 1867? Cine ar fi în stare să fină seamă de toate războaiele, câte a purtat Europa civilizată contra popoarelor

sălbatică ori mai puțin civilizate din alte părți a lumii sub durata acestui restimp de 50 de

Este suficient să amintim expedițiunile lui Căci în Algeria, Maroco, Tunis, Tonking, China, Madagascar; expedițiunile Angliei în Abesinia, pământul Assant, în Zulu, China, Egipt, Suda Birma; luptele Spaniolilor în Maroco, Cuba; ale Rușilor în Asia Centrală și orientală; boiul memorabil al Italiei și atât de nefast pe aceasta contra împăratului Albesiniei Men-Cine nu-și aduce apoi aminte de războiul german al Statelor-Unite, de războiul sino-japon; spani-american, anglo-bur, și în fine de expedițiunea ropăi din 1900 contra Chinei din incidentul oririi ambasadorului german la Peking br. Kett de cătră boxerii răsvrățitori?

Și dacă ne cugetăm la sumele enorme bani, la jertfele de sânge incalculabile cari consumat aceste războaie titanice, oare li-va stare cineva a le stabili cu siguranță și precitate? După statistica lui *Colli* războiul din mea a costat 370 milioane coroane și 386 vieți de om. Războiul Statelor-Unite pentru tirnare a consumat aproximative 900 milioane lari adevă 4 miliarde 500 milioane coroane, după calculul Englezilor în acest războiu au rit 554.000 oameni. Războiul franco-german 1870—71 au costat Franciei 8.700 milioane lire ear populațiunea franceză a sărăcit în urma cu 40 miliarde franci, pe lângă pierderea 127.000 oameni. Germania a pierdut 44.890. Se se de războiu ale Rusiei în războiul său con-Turciei la 1877—78 au trecut peste un milie de ruble. 300.000 de oameni au plătit cu vitejia lor! În războiul Chinezoz-japonez, Japonia a pierdut 20.000 soldați și a cheltuit 700 milioane coroane; ear pierderile Chinei erau cu mult mai mari: 2 miliarde coroane și un număr necunoscut (dar considerabil) de morți.

Este clar că statele europene dela 18 — 1894 au spesat pentru războaie cel puțin miliarde. Dar ce e mai interesant, ori cât desgeroase și scumpe totuși au avut influență pricină asupra progresului omenesc, aceste vîrsări de sânge, nu în zădar a spus generalul Moltke, că război este necesar pentru omenire. — Statistica ar cu certitudine, că după războaie sporul poprelor este cu mult mai intensiv, ca mai înainte. În Germania la 1865 — 1869 procentul sporit crescut cu 0.24% după război între anii 1872-18 s'a ridicat la 0.38%. Tot în același timp exceder sporirii s'a ridicat dela 1% la 1.17%. După șitil războiului pentru independența italiană populațiunea a arătat un spor în măsură colosală. Toate aceste date confirmă evident și pe despusese lui Moltke! Dar atunci la ce ne sparg capul cu ideea păcii universale și a desarmă generale?

— **Durere de stomac. Sgârciuri de stomac, catar greu de stomac, la boala de stomac învechite și împotriva lipsei de acid, mijloc sigur. Purgativ sigur, inerția cenică a int-stinului gros, la lipsa de sca purgativ fără dureri, este thea întăritor de stomac „Centauria“ a farmacistului Kossuth.**

Cutia de probă 1 cor. 20 fil.

Cutia mare . . . 2 cor. —

În contra tusei, catarului (troahnă) și guselei, flegmei și iritațiunugătului este un efect eminent, pastilele de pept „Nega.“ Prețul 1 cor. Se pot căpeta în farmacia la „Maria Fecioară“ a farmacistului Kossuth Pál, Arad, piața Boros-Béni Nr. 10.

INSERTIUNI ȘI RECLAME.

În atențiunea dlor parochi, în cauze de edificari s'au restaurari de biserică și școli se adresa la specialistul și unicul architect român *Ioan Niga, Arad, Atzel-Peter utca 1 și 57.* În etate care servește cu planuri și prelucrări.

202 3-

Editor și redactor responsabil: Ioan Russu-Șirliu.

Să primesc zidiri de case de locuit și de inchiriat și de lângă achitare în rate.

În binevoitoarea atențiune celor ce zidesc!

Am onoare a aduce la cunoștința On. Public. că am deschis în

Arad, str. Csernovits Péter Nr. 14.

un birou pentru

Intreprinderi de zidire

Primesc tot felul de comande și proiecte de zidiri: case, fabrici, biserici, școli, cripte, școale etc., în ori ce stil; primesc tot felul de reparaturi și ori-ce transformare și estimare de zidiri pe lângă prețurile cele mai echitabile.

Fiindu-mi scopul a bine-merita de încrederea On. public prin praxa-mi îndelungată și cunoștințele-mi speciale pe lângă prețuri convenabile, — precum și prin îndeplinirea repede a comandei, apelez prin aceasta la binevoitorul sprigin al On. public.

154 14—25

Cu stimă:

Kondorossy Kálmán.

Planuri, budgete gratuite.

Prăvălie nouă!

ifj. FITUS JOZSEF

prăvălie și magazin de sticlă, porțelan, lămpă și rame de tablouri.

ARAD, Strada Forray nr. 4

Pe lângă prețuri moderate se află de vânzare vase de porțelan pentru cafea, ceaiu, vase de lavoar, obiecte de gală din majolika, lămpă de masă și pendante, tot felul de obiecte de sticlă, obiecte de cristal, colorate șel. 173 10—15

Diplomă de aur 1891. Oradea-Mare.

SCHÄFFER JÓZSEF

compactior. 1045 112—

ARAD, Strada Tabajdy Károly.

Execută tot felul de

lucrări de compactorie

dela executarea cea mai simplă până la cea mai de lux. — Comandele din loc și provincă se efectuează prompt și punctal. — Lucru bun și solid. Prețuri moderate. Serviciu punctual.

Primul și cel mai mare Institut de galvanizare, nikelizare și emailare,

provăzat cu lumină electrică 142

■ în TIMIȘOARA. ■

JOZSEF-VÁROS, PIAȚA KÜTTL Nr. 3.

POLLÁK JAKAB

Biciclete noi dela 100 coroane în sus.

Biciele cu motor dela 500 coroane în sus

De oare-ce atât biciclete, cât și automobilele însu-mi le fabric, mă aflu în pozițiunea de a pute acordă p. t. mei clienți cele mai mari favoruri.

Repararea perfectă a unui bicieleu vechiu, nikelizarea, emailarea și repararea, mâner nou, pedal nou la olaltă 24 coroane.

Un automobil de 10 cai, un nou omnibus (fabricat proprio) să află de vânzare.

„Mureșanul“

institut de credit și economii, societate pe acții în

MARIA-ERADNA.

Fundat și deschis în 15 Noemvrie 1897.

Capital social fl. 40.000, în 400 acții de fl. 100.

Acordă: credite personale pe cambii; credite pe cambii cu acoperire ipotecară; credite pe obligațiuni cu esvenți până la fl. 50; și împrumuturi pe amănete și efecte publice.

Primește: depuneri de bani spre fructificare, după cari institutul plătește contribuția erarială; ear' deponenții primesc după banii depuși până la 1000 5% de la 1000 în sus 6% interese.

Direcțiunea.

Am onoarea a aduce la cunoștința m. on. public, că 1009 43—50

am deschis

Un atelier de tapiserie și înfrumusețare.

Ani îndelungați am lucrat în atelier de rangul întâi din Budapesta, Viena, Berlin, Brüssel și Paris, așa încât sunt în poziția plăcută de-a putea corespunde tuturor esigențelor moderne.

Primesc tot felul de lucrări de bransă asta dela cele mai simple până la cele mai elegante, pe lângă prețuri moderate.

Primesc estin mobilarea de locuințe în loc și provincă. La mutari primesc transportul mobilelor, precum și repararea și renovarea de mobile și mese de biliard, pe lângă prețuri estine.

Reiner I. Gyula,

tapisier și împodobitor.

Cel mai estin isvor de cumpărare în una din cele mai mari prăvălii de Oroloage și giuvaricale

din Arad 1005 155—

Pentru prețuri ne mai pomenite se pot căpăta la

Deutsch Izidor,

orasornicar și juvaergiu

Arad, strada Templom.

(Palatul minorităților).

Oroloage de aur p. bărbați dela 18 fl. în sus

" " " dame " 12 " " "

" argint " bărbați " 5 " " "

" " " dame " 6 " " "

" oțel și nikel " 2 " " "

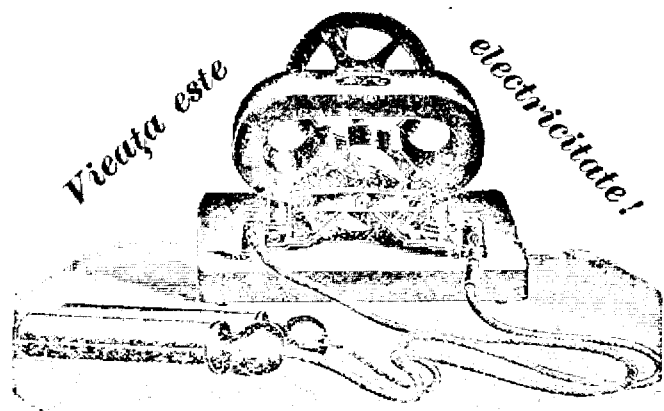
Wecker " 1'50 " " "

Oroloage cu pendulă în rate pe lângă aceleași prețuri.

Primesc și schimb obiecte de lux, cumpără pe lângă prețul cel mai înalt posibil, aur și argint caieat.

Renoirea și prolongirea vieții cu „Electrophor“-ul orig. american.

Aparat medical electric pentru folosul privaților!

Atrag atențiunea oamenilor, cari sufer bolnăvicioși și cu organism slab să întrebuințeze acest aparat electric, pentru-că „Electrophor“-ul ne întărește nervii, ne înviește sângele ne agerește mintea și simțurile, asigură circulația regulată a sângelui și funcționarea sistemului nervos, prin ce ne scutește de boale.

Prof. Dr. Bourg, membrul facultății de medicină a universității din Paris s'a declarat despre „Electrophor“ astfel: „Nu numai reumatism, sgarăință, nervositate, și asthmă a vindecat, sau cel puțin au alinat cu Electrophor în miș și miș de casuri, în cari știința doctozilor a dat faliment. ci și la morburile de nervi, dureri de cap, colica, vjjeitul urechilor, lipsă de somn, la cei în stare hipocondriacă, și mai ales în potriiva relexelor de obstipație, vina de anr în câte-va zile, de multe ori în câte-va ceasuri au observat alinare minunată. Femeile cu boale dureroase câștigă alinare și vindecare aproape sigură.

Ține în veci!

Prețul unui complet aparat mic:

10 cor.

Pentru cei slabi de constituție.

Nu se strică!

Prețul unui complet aparat mare

20 cor.

p. vindecarea boalelor învechite.

Pe lângă trimiterea înainte ori cu rambursă liferează reprezentantul european și compasiei „Electrophor Co. Limited“.

AUFFENBERG JÓZSEF, Budapest VII Huszár-utca 6.

Mare economisire al cumpărării.

Nu este magazin, a cărui articole se pot asemăna cu acele obiecte de minune, cari se pot căpăta la magazinul devenit vestit din cauza efinității

magazinul de concurență dela bazar

Despre ieftinătatea acestor articole, ori-cine se poate convinge din lista de mai jos:

	cr.		cr.
Camăși bărbătești netede la pept dela	75	Legătură de dame americană	20
Camăși bărbat. albă încrețită	99	„ „ „ „ din temaiță	27
Camăși bărbătești colorată	93	Sorturi legături 130 cm. late	45
Camăși bărbătești de mătăasă executate în mod admirabil	120	Mănuși de ață	13
Calere bărb. fason elegant	10	Briuri de pantalică	30
Manșete colorate și albe la 3 părechi	50	Ghete de pânză cu talpă dublă	70
Ismene kopper bărbătești acum	45	Umbrele și umbrele de ploaie	90
„ „ „ „ cu broderie artistică colorată acum	52	Corsete de mijloc	45
Camăși bărbătești kopper de saten	53	Tasă de cumpărare din piele americană	25
„ „ „ „ atlas	75	Broboadă de cap spăletă	15
„ „ „ „ atlas cu brd. măt.	75	Batistă de stofă delină	25
Ciorapi de bărbat	06	Batistă „ „ de mătăasă cu tivire lată de batist	15
„ „ „ „ de pânură	10	La cumpărare de 1 duz	165
Cump. de ocaziune mătăasă fină	30	Ciorapi netezi pentru copii	04
Cravatele de mătăasă curată vîndute până acum cu 50 cr. numai	40	„ „ „ „ patenți țesuți p. copii legați	07
Chipie de vară stofă și mătăasă	18	Batistă de copii	04
Camăși de femeie de pânză	43	Șape de băieți și fete	25
„ „ „ „ colorate	55	Camăși de băieți albe și colorate	78
Corsete (camisoane de noapte	65	„ „ „ „ copii legate ampir și cu fodorii la umăr	28
Fuste albe de desupt	99	Haine de băieți	90
Fuste negre „cloth“ mătăasă	150	Găete semipele de copii	40
Cele mai minunate legături	18	Ghete de pele de copii	80
Pantaloni de femeie albi și fon	89	Hosentrăguri de copii	15
Ciorapi femeiești	12		

Cumpărări ocazionale

500 bucăți hăinuțe pentru copii cu preț de jumătate, haine de dame dela 2 fl. în sus, blouze jum. de preț, fuste de desubt, cofere de casă dela 80 cr., tașe de frizeur! 70 cr., tași de mâni p. călătorie din piele americană 85 cr., trăsuri pentru băieți cu 4-50 fl. în sus, paraplele cu parafuzere dela 98 cr., mai departe perii de păr, haine, aingi și perii de unghit, piepteni, săpunuri, tabachiere și portmonee, parfumuri și creme de dinți, hosondraci, rame de fotografii, bricege, requisite de mâncat, ace de per, legături de par. — Clasă separată de jucării și lucrări de lux cu prețuri de 8 și 16 cruceri. — Toți cumpărătorii primesc o poză în mărime naturală după o cumpărare cat de ieftină, numai rama trebuie s'o plătească cu preț foarte mic.

REICH EL. Magazin de concurență la bazar. Vis-à-vis de statua 13 martiri.

Pentru-ce?

se numește

casa de bancă alui

Gaedicke

reședința norocului?

Pentru-că acolo s'au plătit cele mai multe câștiguri principale.

Pentru-că acolo a fost premiul de	Cor.	602,000
Pentru-că acolo a fost de 3 ori câșt. princ.	„	400,000
„ „ „ „ 3 „ „ „	„	100,000
„ „ „ „ o dată „ „ „	„	70,000
„ „ „ „ 4 ori „ „ „	„	60,000
„ „ „ „ 3 „ „ „	„	30,000
„ „ „ „ 5 „ „ „	„	25,000
„ „ „ „ 10 „ „ „	„	20,000

tras și —

Pentru-că alte locuri nu pot arăta un atare rezultat.

Prin urmare cei ce voeste să ajungă la un câștig principal, să grăbească a-și comanda prin mandat ori prin rambursă, un los pentru tragerea la loteria

XVI. pe clasă priv. magh., ce se va ținea la

17 și 18 Maiu

$\frac{1}{1}$ los	$\frac{1}{2}$ los	$\frac{1}{4}$ los	$\frac{1}{8}$ los
12 cor.	6 cor.	3 cor.	150 cor.

dela casa de bancă a lui

205

A. Gaedicke

BUDAPESTA, Kossuth-Lajos-utca 11 szám.

Pentru trimiterea francată a banilor servesc la cerere cu plăcere cu ceuri de bancă

Bilet de comandă.

(să se taie jos, să se umple locul gol indicat și să se trimeată)

Dlui A. GAEDICKE

Budapesta.

Binevești a ne trimite la adresa mea un bilet oficial de clasa I. și loteriet pe clasă priv. magh. dimpreună cu pisanul oficios.

Prețul _____ coroane cu mandat postal. cu rambursă.

adresa punctuală

Numele _____

Condițiunea _____

Locul locuința _____

Posta ultimă _____